

Çocuk İstismarı ve İhmalini Önleme Kongresi

27- 30 Eylül 2009 - Ankara

Tanı, Bildirim ve Bildirim Sonrası
Süreçlerde Yaşanan Güçlükler

Olgu Deneyimleri

Doç. Dr. Özlem GENCER

Dokuz Eylül Üniversitesi Tıp Fakültesi

Çocuk ve Ergen

Ruh Sağlığı ve Hastalıkları AD

DEÜ-ÇERSAH'daki Durum

- **Olguların geliş yolları:** (Bir yıllık sürede istismar olgularıyla yaptığımız prospektif çalışma sonuçlarımız -**Doğan Ö., Gencer Ö. ve ark. 2009**)

TOPLAM 38 istismar olgusu

- Adli kurum % 82
- Ebeveyn % 5
- SHÇEK % 5
- Diğerleri: % 8

DEÜ-ÇERSAH'daki Durum

- İstismarla gelen hastada ne yapıyoruz?
- 10 gün içinde yanıt,
- Değerlendirme başlatılıyor:
  - İstismar formu,
  - Konsültasyonlar **sıklıkla adli tıp**: bu konuda adli tıpla yaptığımız ortak bir çalışma mevcut (Ergöner A.T, Gencer Ö. ve ark. 2009)

Adli tıpla birlikte konsulte ettiğimiz cinsel istismar olgularına ait veriler:

- Haziran 2005-Haziran 2009 arasında cinsel istismar nedeniyle değerlendirilmek üzere 44 çocuğu onlar bize; 40 çocuğu biz onlara yönlendirmiştir
- **Toplam 84 hasta**
- Çocukların olay tarihindeki yaşları en küçüğü 3, en büyüğü 17 idi
- % 25'i erkek, % 75'i kızdı

Adli tıpla birlikte konsulte ettiğimiz cinsel istismar olgularına ait veriler:

- Olay hastaların %38'inde kendi evinde, % 30'unda açık alanda, % 32'sinde kendi evi dışındaki kapalı mekanda gerçekleşmişti
- İstismarcı, olguların %11'inde öz baba, %54'ünde akraba veya tanıdıkları kişi, %14'ünde imam nikahlı eş, %21"inde tanınmayan biri
- %14'ünün beden sağlığının bozulduğu, % 40,5'nin ruh sağlığının bozulduğu görüşüne varıldığı gözlenmiştir.

DEÜ-ÇERSAH'daki Durum

- Klinik görüşmeler: adli raporu düzenleyen hekimle tedaviyi sürdüren hekim genellikle farklı oluyor
- Psikometrik testler: WISC-R; CAT veya TAT gerekirse Roschar ve diğer testler
- Tüm veriler toparlanıp adli rapor düzenlenir; tedbir kararlarına gerek duyulursa eklenir ve tedavisine devam edilir

DEÜ-ÇERSAH'daki Durum

- Adli mercilerden veya konsultasyondan değil de, süreç içerisinde istismar öğrenilirse de bu durumda tedavisinin devam etmesi yanısıra **bildirim zorunluluğu** ortaya çıkmaktadır.
- DEÜÇERSAH **Adli Bildirim Formu** doldurularak Başhekimlik aracılığıyla bildirimde bulunulur.

DEÜ-ÇERSAH'daki Durum

- Ekim 2001 – Ekim 2007 tarihleri arasında düzenlenen adli olgu raporlarını incelediğimiz bir çalışmamızda (Gencer Ö. ve ark. 2008): toplam 95 adli olgu raporunun % 79.1'nin (n=68) istismar kurbanı olduğu görülmüştür.

Olgu Sunumu

Tanı güçlüğü ve bildirim sonrası yaşanan sorunlara iyi bir örnek:

- K.E 13 yaşında;
- Bize gelişi: Ege Üniversitesi Çocuk ve Ergen Psikiyatrisi (EÜÇERSAH) tarafından yatış amaçlı yönlendirilme nedeni ile

Olgu Sunumu

EÜÇERSAH süreci:

- Olgu ... ili Cum. Savcılığınca “ileri sürdüğü iddiaların doğru olmama ve kurmaca olması ihtimalinin olup olmadığı ve eğer doğruysa ruh sağlığının bozulup bozulmadığının tayini” amacıyla EÜÇERSAH’a gönderilmiş

Olgu Sunumu

EÜÇERSAH süreci:

- EÜÇERSAH kliniğine başvuru → **adli vaka**
- Suisid girişimi → bunun nedeninin **babası tarafından cinsel istismara maruz kalması** olduğunu bildirmiş
- O dönemde **ruhsal muayenede**: depresif duygudurum, anerji, anhedoni, sık ağlama, değersizlik düşünceleri, suçluluk duyguları, uyku ve iştah sorunları saptanmış

Olgu Sunumu

EÜÇERSAH süreci:

- Aileden yeterli bilgi alınamadığı için, farmakolojik tedavisi de düzenlenerek 6 ay süreyle izlemine karar verilmiş
- Süreçte işitsel ve görsel hallisinasyonlar ?
- Ek farmakoterapi
- Anne: babanın evi terk ettiğini, sadece tel. la görüştüklerini; ancak eşinin böyle bir şey yapacağına İNANMADIĞINI belirtmiş

Olgu Sunumu

EÜÇERSAH süreci:

Psikometrik Değerlendirmeler:

- **WISC-R:** SIQ=95; PIQ=84; TIQ=88
- **Tematik Algı Testi:**
  - Depresif bulgular
  - Kişilerarası ilişkilerde sorunlar
  - Aile içinde sorunlar yaşayan kahraman – mutsuzluğunun nedeni “yaşanmış bir olay”
  - Kendini geliştirmek isteyen ancak destek alamayan, yetersizlik duyguları yaşayan kahraman

Olgu Sunumu

EÜÇERSAH süreci:

- Altı ayın sonunda şikayetlerinde azalma
- Ancak ailesiyle ciddi sorunlar yaşamakta
- Kati raporun düzenlenebilmesi için aile ortamının dışında gözlem, takip ve tedavisi uygun görülerek, DEÜTFÇERSAH'a yatış amaçlı gönderilmiş

DEÜÇERSAH süreci: Hasta adli olgu olarak servisimize yatırılır

---

Hastanın yatışta yapılan **ruhsal bakışında:**

- İlimli negativist tavırları olan, göz ilişkisi sınırlı;
- sorularla verbalize, kısa yanıtlar veren, travmatik olayla ilgili konuşmaktan kaçınan
- duygulanım ve duygudurumu olağan,
- dikkati azalmış, algılamada görsel pseudohallisinyasyonları mevcut
- Düşünce içeriğinde anneyle ilişki sorunları, aile içi sorunlar, ölüm düşünceleri,
- Dışa vuran davranışlarında sinirlilik ve içe kapanma (+).

Olgu Sunumu

DEÜÇERSAH süreci: Öykü

- Altıncı sınıfın sonlarında başlayan,
- Babası tarafından
- Cinsel organını gösterme, sürtme
- Tekrarlayan biçimde (yaklaşık 1-1.5 yıl)
- Telkin ve tehditle,
- Genç bu durumu kimseye açıklayamamış,
- En sonunda intihar girişimi ve istismarı açıklama

Olgu Sunumu

DEÜÇERSAH süreci: ifade değişikliği

- Sonraki adli değerlendirme sürecinde gencin ifadesindeki değişikliğin çevrenin, öz.de ailenin baskıları sonucu olduğu öğrenilmiştir.
- Anneden:
  - Çevre baskısından çekinme, davanın düşmesi, kendileri çözüm bulma (örn. boşanma)

Psikometrik Değerlendirme

Rorschach Testi:

- Depresif duygulanım,
- İçsel kaynaklarının zayıflaması,
- Gelişim düzeyine uygun coşkusallıkta azalma,
- Ebeveyn figürlerine öz. de babaya karşı ambivalent duygulara sahip olduğu görülmektedir.

Psikometrik Değerlendirme

Tematik Algı Testi (TAT):

- Kendi duygularını adlandırmada güçlük,
- Kendisini ailesinin üvey ve kötülük yapan, bu nedenle suçlu hissetmesi gereken bir bireyi olarak görme,
- Aile kartında aile içi olası istismarı düşündüren bildirimleri,

Psikometrik Değerlendirme: TAT

- Anne figürlerinde → eşinin ilgisi için kızıyla yarışan, ona uzak ve öfkeli – adeta bir akran gibi davranan ve ciddi rekabet
- Baba figürlerinde → aynı anda farklı duygular uyandıran, hem yakın olmayı istediği hem de aşırı öfke duyduğu figürler
- Baba kartındaki ifadeleri istismar olasılığını kuvvetlendirmiştir

Olgu Sunumu

DEÜÇERSAH süreci:

Süreçte dikkat çeken:

- Serviste oldukça uyumlu,
- Akran istismarına açık,
- Anneyle ilişkisinde sorunlar,
- Hafta sonu izinlerine isteksiz gidişi, geldiğinde de ruhsal durumunda değişik düzeylerde bozulmalar gözlenmesiydi

Olgu Sunumu

DEÜÇERSAH süreci:

- Baba için tutuklanma kararı vardı; ancak bulunamıyordu
- Anne de babayla sadece tel.ile görüştüklerini, kendisini hiç görmediğini belirtiyordu
- Annenin K.E'ye tavrı empatiden uzak, olayı da inkar eder tarzdaydı

Olgu Sunumu

DEÜÇERSAH süreci:

- Süreçte çok İLGİNÇ bir bilgi öğrenildi:

ANNE BABAYI KENDİ EVLERİNİN
BODRUMUNDA SAKLIYORMUŞ

Olgu Sunumu

DEÜÇERSAH süreci: SONUÇ

Rapor düzenlendi:

- K.E'nin iddialarının doğru olduğu yönünde bir kanı oluştu;
- Ruh sağlığı bozulmuştur;
- İstismarın açıklanması ve sonraki adli süreçte ailesi tarafından suçlanmaya ve ifadesini değiştirmesi yönünde telkine maruz kaldığı

Olgu Sunumu

DEÜÇERSAH süreci: SONUÇ

- Bu yaşantıların da ruh sağlığını olumsuz etkilediği,
- Taburculuk sonrası tedavisinin devam etmesi için **sağlık tedbiri**,
- Ailenin bakımının yetersiz olduğu ve koruyucu aile ya da **kurum bakımı** gerekliliği belirtildi.

Olgu Sunumu

DEÜÇERSAH süreci: SONUÇ

- Baba tutuklandı,
- Tüm ısrarlarımıza rağmen K.E mahkemede -babası ve diğerlerinin de olduğu- dinlendi,
- Hakim, K.E'nin mahkeme esnasındaki tavırlarını inandırıcı bulmadığı için **BABANIN TUTUKLULUĞUNU KALDIRDI**

Taburculuk Sonrası:

- Polikliđimizde izlemi sürüyor,
- Bir kurum bakımında yaşamını sürdürüyor,
- Baba ve diğerleri evlerinde yaşamlarını sürdürüyor,
- Dava devam ediyor,
- Hakim bizim verdiğimiz rapor yerine İst. Adli Tıp Kurulundan rapor talep etti,

K.E'nin Duygu ve Düşünceleri:

- Hiç kimseye bir şey olmadı,
- Olan kendisine oldu
- CEZALANDIRILIP EVDEN UZAKTA YAŞAYAN O.

Teşekkürler....

Doç. Dr. Özlem GENCER